

Лектира

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ „СВЕТЛИ ГРОВОВИ“

Обрада

- 19. век, Нови Сад – Сремска Каменица

- лекар

- дечји песник, али писао и за одрасле

- најпознатије збирке песама „Ђулићи“ и „Ђулићи увеоци“

- романтизам

- Ову песму Змај је написао за свечаност коју су приредили ђаци београдске гимназије 1879. године у корист породице покојног песника Ђуре Јакшића.

- ✓ Песник се обраћа младој генерацији покретањем сложене теме о светлим гробовима.
- ✓ Обраћање лирског субјекта „браћи младој“ ауторитативно, из перспективе искуства – стилском фигуром **апострофом**.
- ✓ У првој строфи је доминантан мотив **гробља**. Шест стихова почињу, чак, истом речи. То је стилска фигура која се зове **анафора**.
- ✓ градација у првој строфи – у стиховима се назначава да је гробље сва природа и сва људска историја.
- ✓ идеја јединства рађања и смрти / гробља и колевке – стилске фигуре контраст и симбол
- ✓ Лирски субјект супротставља колевку и рађање пролазности, умирању и смрти. То је живот који се наставља и човеково дело које траје као животни смисао и континуитет.
- ✓ Већине гробова нико се више и не сећа. Међутим, у том непрекидном низу безимених гробова и трагова прошлости, песник јасно запажа оне гробове на којима „увек гори свећа.

Ил' је свећа, ил' је име светло...“

- ✓ Песник полази од физичке светлости, а затим је модификује и апстрахује тако да светлост прелази у симбол.
- ✓ **Светлост** се јавља у више облика – звезде, зрак, ватре, светли млази, да би прешла у духовну сферу – име светло и дела.
- ✓ То су гробови /споменици славних људи који су створили дела која „се не гасе“, која вечито трају и „служе“ човечанству, генерацијама и генерацијама.
- ✓ Свака нова генерација наслеђује материјалне и духовне вредности претходних.
- ✓ Оно што је светлост у другој строфи, то је **глас** у **трећој**. Светлост је праћена непрекидним низом гласова.
- ✓ Поруке које старије генерације преносе млађима опевају се и у четвртој строфи (дијалог младих са „светлим гробом“).
- ✓ Улогу светлости и гласова који остварују непрекидност у напретку овде преузима коло.
- ✓ Покретачка снага сваког човека је **идеал**. Идеал означава вредност, идеје, којој тежимо.
 - вера и идеали – пут према успеху, крила и лет
 - сумња -- рушитељ снова и идеала

❖ Идеје (порукe) песме:

- 1) Све вредности – материјалне, уметничке, духовне... нису од јуче, већ су плод више генерација.
- 2) Ниједна генерација не почиње испочетка, већ се увек надовезује на већ постојеће вредности.
- 3) Песма је позив младим генерацијама да наставе славна дела својих предака, чији им гробови светле као путоказ.
- 4) Морамо имати идеале, јер је без њих живот пуст и испразан.
- 5) Човек мора бити истрајан и упоран у остваривању својих циљева.

- књижевни род: лирика

- књижевна врста: мисаона (рефлексивна), симболичка песма.

- Имајући у виду околности у којима је настала, она је и пригодна (настала посебним поводом).

Мисаона (рефлексивна) песма (рефлексија – мисао) је врста лирске песме у којој је исказан песникова размишљања и став о животу, смрти, о неким моралним и другим људским вредностима. Мисаона песма представља највиши домет чисте лирике. Сви велики песници писали су мисаону поезију.